

“Wat voor goeds moet ik doen om het eeuwig leven te verwerven?” vroeg iemand aan Jezus. Het is een vraag die velen bezighoudt. Ook zij die intreden in het monastieke leven. Reeds de Psalmist vroeg zich af: *Wie de mens is die het leven begeert, vele dagen wenst om het goede te zien* (34, 13). Sint Benedictus legt die vraag – opmerkelijk genoeg – in de mond van Christus zelf als hij ze in de Proloog van zijn Regel stelt aan de nieuweling die zich voor het monnikenleven aandient. Ben jij die mens, die het leven begeert?

“Als je het Leven wilt binnengaan” antwoordde Jezus de man in het evangelie *“onderhoudt dan de geboden.”* Met andere woorden: de weg naar het leven, of –zoals in het vervolg van deze pericope staat: naar het Rijk der hemelen – is bekend. Jezus wijst de vraag dus feitelijk af. Wat goed is, is allang bekend. Degene die alleen goed is, namelijk God zelf, heeft dit in zijn geboden geformuleerd en Jezus heeft daar niets aan toe te voegen. Veelmeer is Hij zelf degene die Wet en Profeten tot vervulling brengt.

Als je de geboden ziet als een *to-do-list*, een kwantitatieve uitvoering van opdrachten, dan zou je – zoals de man in het evangelie – wellicht op enig moment kunnen zeggen: *“dat heb ik allemaal onderhouden”*; afgevinkt, klaar! En toch lijkt er iets te ontbreken. *“Waar in schiet ik nog te kort?”* Op deze vraag volgt een nieuw en onverwacht gebod: *“Als je volmaakt wilt zijn, ga dan naar huis, verkoop wat je bezit en geef het aan de armen.”* De volheid van het liefdesgebod, waarmee heel de Wet wordt vervuld: je naaste te beminnen als jezelf - vindt haar uitdrukking in de onthechting aan alle bezit om daarmee de armen te hulp te komen. Hierin komt de nieuwheid van de Bergrede de geboden van het Oude Verbond aanvullen.

Maar ook daarmee is de volmaaktheid nog niet bereikt. Want Jezus besluit: *“En kom dan terug om Mij te volgen.”* De evangelische volmaaktheid bestaat dus eigenlijk in een drieslag: ten eerste is volmaakt hij die het liefdesgebod als een grenzenloze uitdaging verstaat. Ten tweede hoort bij volmaaktheid ook dat je stappen zet die boven het normale en gewone uitgaan, dat je anders gaat leven. Dat wil zeggen een leven leidt dat het anderszijn van God en de radicaliteit van Jezus weerspiegelt. Maar de volheid van de volmaaktheid bestaat ten slotte hierin dat je Jezus navolgt. Dat je je bindt aan de levende persoon van Jezus.

Deze navolging van Jezus is geen vrijblijvende raad. Jezus formuleert ze als het ultieme antwoord op de vraag: wat voor goeds moet ik doen om het leven binnen te gaan? Ze geldt voor iedereen. Volmaaktheid is bij Matteüs dus niet het bereiken van de hoogste trap van de christelijke loopbaan, of een toestand waartoe enige uitverkoren christenen geroepen zijn. De jonge man uit het evangelie staat hier voor elke mens die verlangt naar het eeuwig leven.

Overigens is de vermelding van de leeftijd van de man niet zonder reden. Matteüs spreekt eerst van een man, maar dat het een jonge man betreft vernemen we pas als hij Jezus verzekert dat hij alle geboden onderhoudt heeft. Het lijkt een ironisch woordspel, want het Griekse woord betekent, naast jong, namelijk ook: onrijp, groen. Deze man is nog jong: hij moet nog veel leren, volwassen worden, volgroeien. We zijn nooit te oud om te leren!

“Wil je volmaakt zijn, ga dan naar huis, verkoop wat je bezit en geef het aan de armen, daarmee zul je een schat in de hemel bezitten. En kom dan terug om Mij te volgen.” Deze woorden van Jezus deden de heilige Antonius in het jaar 271 besluiten zijn bezittingen te verkopen. Zo maar ineens, op zijn 20^e. Of toch niet zomaar?

Hij groeide namelijk op in een christelijk gezin en ging altijd met zijn ouders naar de kerk. Daar hoorde hij Gods woord. Op zijn 18^e jaar wees geworden droeg Antonius zorg voor zijn jongere zusje. En hij dacht veel na over wat in de Schrift over de navolging van Christus geschreven stond. Er rijpte een verlangen. We lezen: *“Met dit soort gedachten ging hij de kerk binnen, waar toevallig net uit het evangelie gelezen werd. Hij hoorde de woorden van de Heer tot de rijke jongeman. .”* Hij verliet de kerk en hij verkocht al zijn bezittingen, maar behield nog iets van het geld om voor zijn zusje te kunnen zorgen. *“Een andere keer ging hij de kerk binnen en hoorde in het evangelie de woorden van de Heer: Maak je niet bezorgd over de dag van morgen. Toen hield hij het niet langer uit, maar ging naar buiten en gaf ook dat laatste bedrag weg aan de minderbedeelden.”* Hij gaf zijn zusje in goede handen zodat het haar aan geen goede zorg ontbrak en hij ging in de buurt van zijn huis wonen en richtte zich voortaan op de ascese. Dat was zijn eerste stap in de richting van een monnikenleven.

Eerst begon hij zich buiten het dorp op te houden. Als hij dan hoorde dat er ergens een voorbeeldig man was, ging hij erheen en zocht hem op. Hij verlangde van anderen te leren en *“bij allemaal nam hij de vroomheid jegens Christus en de naastenliefde in zich op.”* Na twee jaar vertrok hij om gedurende 13 jaar in een grafspelonk te leven, daarna nog verder weg in een verlaten fort, 20 jaar in de eenzaamheid. Gelouterd kwam hij er uit te voorschijn. Hij kreeg leerlingen en werd zo de vader van vele monniken. Opmerkelijk is dat de eerste helft van zijn leven werd bepaald door de beweging vanuit zijn geboortedorp naar een steeds grotere eenzaamheid. De laatste helft van zijn leven zien we het tegenovergestelde: van de kluis naar de stad. Hij moedigde geloofsgetuigen aan en verdedigde het geloof.

Niet een theoretisch ideaal leidde en bezielde het levensontwerp van Antonius, maar de hartstochtelijke gehechtheid aan de persoon van Jezus. Al zijn latere leerlingen vermaande hij, net als later Benedictus: *“om niets te stellen boven de liefde tot Christus.”* En op zijn sterfbed zei hij tot zijn twee trouwste leerlingen: *“ademt altijd Christus en geloof in Hem.”*

Dierbare broeder Thomas, ook jij hebt al verschillende etappes afgelegd als leerling in de *“oefenschool van de dienst van de Heer”*: van buiten naar binnen. Het zaad van de navolging van Jezus dat bij je doopsel is geplant, in de kerk van de H. Antonius, is uitgegroeid via de oblatuur naar dit moment van je tijdelijke professie. Van Kranenburg verhuisde je naar Doetinchem, je moeder in goede handen achterlatend, en je hebt een begin gemaakt met een monastieke levenswandel. Net als Antonius worden wij door de ervaring zelf van dit leven vertrouwd gemaakt met het geheim van Hem die wij de Onnoembare noemen. Door alles op te geven, onszelf te geven, worden wij gelijkvormig aan Christus. Volgens Antonius bereiken wij de ware kennis van God door geleefd geloof. En ook wij ervaren dat de heilige liturgie de plaats is waar het mysterie van het Woord geactualiseerd wordt. Stellen we dan *“niets boven Christus, die ons allen tezamen tot het eeuwig leven moge geleiden.”* Amen.